

právnícky jeho nesprávnost. Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 15. února 1923, čís. 20.263/22 je závazným pro soud, pokud jím rozhodnuto bylo o otázce, o níž nemohou rozhodnouti soudy pro nepřipustnost pořadu práva. To platí o výroku, že užívání Měšťanů m-ských, t. j. členů Měšťanstva, je podstatně jiného druhu, než užívání podle Šu 70 obecn. zřízení. Nejvyšší správní soud nevyslovil sice přímo, že jde o obecní statek ve smyslu zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n., avšak vyslovil, že sporný obecní statek měšťanský nelze podříditi tomuto zákonu. I toto rozhodnutí náleželo jedině Nejvyššímu správnímu soudu, a je proto závazné pro soud, jenž o podstatě věci jako obecního statku, a tím i o jeho užívání nemůže rozhodovati (rozhodnutí sb. n. s. č. 659). Toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu postačí úplně k tomu, by soud uvažoval o tom, kde je vlastníkem sporných věcí a dovodil z toho další zákonné důsledky ve smyslu žaloby. Odvolací soud tak učinil způsobem, jemuž nelze ničeho vytknouti, a jemuž dovolání samo neodporuje, namítajíc jedině neplatnost smíru sjednaného v roce 1835. Dovolání nadhazuje ještě citací jiného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu otázku, zda neměli žalovati měšťané beroucí užitek ze sporných nemovitostí, jednotlivě, a ne jako sdružení. Ani s tímto náhledem nelze souhlasiti. Žalobcem je vlastník t. zv. obecního statku měšťanského v M. Tento statek není jměním děleným podle počtu uživatelů, připsaným na př. určitými díly k jednotlivým usedlostem, nýbrž je to zvláštní soukromé jmění, jehož vlastníkem je sdružení osob, vystupující i před úřady pod jednotným jménem jako právnická osobnost, a spravující se zvláštními pravidly. Sdružení takové může vystupovati jako samostatný právní předmět, a může tudíž i žalovati pod svým jménem.

Čís. 4132.

Ručení dle Šu 1318 obč. zák. stihá i majitele místností, užívaných k jiným účelům, než bytovým, a nevztahuje se jen na věci, jež spadly z vnitra místnosti, nýbrž i na jiné věci, které jsou v souvislosti s používáním místností, byly nebezpečně vyvěšeny nebo položeny na stěně nebo jinde mimo byt (na př. vývěsní tabule).

(Rozh. ze dne 9. září 1924, Rv II 365/24.)

Žalobce byl poraněn padající vývěsní tabulí, umístěnou nad obchodem žalovaného. Žalobní nárok na náhradu škody nebyl uznán procesním soudem první stolice po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a nařídil prvnímu soudu, by ve věci znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání jest opodstatněno. Právně mylným jest názor nižších soudů, že majitel obchodu neručí za škodu z nebezpečného upevnění vývěsní tabule, a že ručení dle Šu 1318 obč. zák. vztahuje se jen na případy, kdy

něco vypadne z místnosti (bytu). § 1318 obč. zák. upravuje ručení majitele bytu a stanoví jako předpoklad ručení, že bylo z místností něco vylito nebo vyhozeno, nebo že věc, spadnuvší, byla pověšena nebo položena nebezpečně. Nutno obírat se tedy otázkou, zda vztahuje se ono ručení také na majitele jiných místností, nežli bytů, a v další řadě, zda má zákon na zřeteli jen věci, jež vypadly z bytu, či i věci mimo vlastní místnost jejím majitelem nebezpečně zavěšené nebo položené. V tom směru nelze však ulpěti na doslovu zákona a vyložit ho tak, že majitel bytu neručí, vyvěsil-li na uliční stěnu mimo byt, nebo položil-li nebezpečně nějakou věc mimo vlastní místnost do uličního prostoru, po případě na římsu a pod. Stejně nelze vyloučiti ručení majitele jiné místnosti nesloužící k účelu bydlení, nýbrž jinému účelu, na příklad kancelář, místnost obchodní, dílna a pod. Naopak logickým výkladem jak z dějin vzniku, tak i z účelu zákona nutno hájiti výklad rozšiřující, že ručení dle §u 1318 obč. zák. stihá i majitele místností, užívaných k jiným účelům, než bytovým a že vztahuje se i na věci, jež spadly nejen z vnitra místnosti, nýbrž i na jiné věci, které jsou v souvislosti s používáním místnosti, nebezpečně vyvěšeny nebo položeny na stěně nebo jinde mimo byt, tvoříce tak příslušenství nebo zařízení místnosti a sloužíce k jejímu užívání. Důvodem onoho ručení za škodu nezaviněnou jest jednak docílení bezpečnosti ulice pro chodce, jednak nesnadnost důkazu pro poškozeného, by vyhledal vinníka, který z místnosti něco vylil, vyhodil, tam nebezpečně položil nebo zavěsil. Právě z toho důvodu zákonodárce stanovil ručení snadno zjistitelného majitele místnosti, ponechávaje mu postih proti vinníkovi, jehož snadněji bude moci zjistiti, ale nemusí prozraditi. (Srovnej Zeilerův komentář § 1318 obč. zák. a bližší rozvedení v nálezu č. 5192 Gl. U. nová řada). Ony ohledy vyžadují tedy, by neomezilo se ručení jenom na majitele bytu, nýbrž rozšířilo se i na majitele jiných místností, protože u nich dopadá též zákonodárný důvod a, jak ve shora uvedeném nálezu nejvyššího soudu Vídeňského blíže jest rozvedeno, již v právu římském i majitelé jiných místností za škody podobné ručili a občanský zákonník v tom směru recipoval jen ručení dle práva římského. Týž důvod účelu zákona mluví i pro to, by ručení rozšířilo se nejenom na věci z vnitra místnosti vyhozené a vypadlé, nýbrž i na věci majitele bytu, které nebezpečně v důsledku užívání bytu položil nebo zavěsil mimo vlastní místnost. Tomu svědčí zejména i historie doslovu §u 1318 obč. zák. Původní návrh neměl ještě ustanovení o věcech nebezpečně zavěšených a položených, a věta dotyčná byla vsunuta teprve při superrevisi. Nelze se sice dopátrati z protokolů důvodu, ale zřejmě chtěl tím zákonodárce rozšířiti římsko-právní ručení, vztahující se jen na věci vylité nebo vyhozené, i na věci spadlé, tedy mimo vlastní nitro místnosti se nalézající. Že zůstalo v textu zákona slovo »majitel bytu« a »byt«, jest právě jen zbytkem původního užšího doslovu, a to podporuje úsudek, že zákonodárce chtěl ve shora naznačeném smyslu rozšíření i na věci, jež spadly nikoliv jen z vnitra bytu. Soudy nižší, vycházejíce z jiného právního stanoviska, obíraly se jen otázkou viny žalovaného na vyvěšení tabule, ale neobíraly se vůbec otázkou, zda tabule byla vyvěšena nebezpečně, spokojivše se zjištěním, že žalovaný dal tabuli upevniti odborníkem a prý proto nemusel na ni dozírat

bez ohledu na to, zda bezpečnost vývěsu trpěla velkým otřásáním domu, způsobeným jízdou těžkých vozidel. V tom směru jest odůvodněna výtku kusosti řízení. Žalobce nabídl o tom, že tabule byla nebezpečně vyvěsená a upevněna, zejména vzhledem k otřesům, důkaz znalci. Žalovaný sám uvádí, že uvolnění tabule povstalo silnými otřesy a vzniknuvší takto trhlinou ve zdi a pak silným větrem. Ale tabule na takovém místě, vystaveném vlivům tak nepříznivým pro bezpečné upevnění, nutno upevniti zajisté tak, aby těmto vlivům vzdorovaly, a by bezpečnost chodců nebyla ohrožena. Zda stalo se to způsobem dostatečným, nebylo zjištěno ani v řízení civilním ani v řízení trestním. Stejně měly nižší soudy vzíti v úvahu, zda za takových okolností je potřebí častější prohlídky bezpečného závěsu tabule. Že trestní soud osvobodil natěrače, který tabuli připevnil, pokládaje za to, že provedl práci odborně, neváže civilní soud při posouzení otázky nebezpečnosti vůbec (§ 268 c. ř. s. a contr.). Nad to pak není vyloučeno, že nebezpečnost mohla nastati i po upevnění tím, že zeď pak dostala trhlinu následkem otřesů. V trestním řízení dále nebyl ani vzat ohled na to, zda obvyklé upevnění, jak se stalo při sporné tabuli, stačilo i na místě, vydaném následkem frekvence silným otřesům zdíva.

Čís. 4133.

Manželství jest pokládati za rozloučené nikoliv již dnem, kdy byl prohlášen rozsudek soudu první stolice, vyhovující žalobě o rozluhu, nýbrž teprve dnem, kdy rozsudek tento vešel v moc práva.

(Rozh. ze dne 10. září 1924, R I 705/24.)

K žalobě Anny Sch-ové o rozluhu jejího manželství s Reinholdem Sch-em uznal procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 14. března 1924 na rozluhu z viny žalovaného. Dne 19. března 1924 Reinhold Sch. zemřel. Anna Sch-ová přihlásila k pozůstalosti vdovské právo dědické. Pozůstalostní soud dědického práva neuznal, rekursní soud přijal dědickou přihlášku na soud.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o to, zda manželství pokládati jest za rozloučeno dnem, kdy prohlášen rozsudek soudu první stolice, žalobě o rozluhu vyhovující, či dnem, kdy rozsudek tento vešel v moc práva. K pozůstalosti Reinholda Sch-a přihlásila se za dědičku ze zákona Anna Sch-ová a k průkazu svého dědického práva poukazuje na to, že v čase úmrtí Reinholda Sch-a (19. března 1924) rozsudek soudu první stolice k její žalobě vyslovující rozluhu manželství z viny zůstavitelovy, byl sice již 14. března 1924 ústně prohlášen, ale nevešel ještě v moc práva, a proto ona byla ještě až do dne úmrtí zůstavitele jeho manželkou a má proto dědické právo jako vdova a netýká se jí předpis Šu 1266 poslední věta obč. zák. Odpovědi na onu otázku nedává ani předpis Šu 12 ani § 1266 obč.